

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (1821-1936)

Α. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΛΑΤΕΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ (1821-1843)

2. Η διαμόρφωση νέων δεδομένων κατά την Επανάσταση

αντιδικία Δημητρίου Υψηλάντη και προκρίτων :

- α. διατύπωση διαφορετικών απόψεων για το ποιος θα διαχειριζόταν την εξουσία
- β. κάθοδος Υψηλάντη στην Πελοπόννησο, ως πληρεξουσίου του αδελφού του Αλεξάνδρου, Γενικού Επιτρόπου της Φιλικής Εταιρείας, με σκοπό την ανάληψη της ηγεσίας της Επανάστασης
- γ. όταν ο Υψηλάντης έφτασε στην Ύδρα, οι Πελοποννήσιοι είχαν ήδη ορίσει από μόνοι τους κυβερνητικά όργανα τοπικής εμβέλειας

θέσεις του Δημητρίου Υψηλάντη :

ο ρ ι σ μ ό ς

- α. θέλησε να επιβάλει ένα δικό του **«Γενικό Οργανισμό της Πελοποννήσου»**,
- β. που θα του επέτρεπε να συγκεντρώσει τη στρατιωτική και πολιτική εξουσία στα χέρια του
- γ. πρότεινε τη δημιουργία συγκεντρωτικού συστήματος διακυβέρνησης:
 - ώστε να εξασφαλιστούν οι οικονομικοί πόροι για τη συνέχιση του αγώνα
 - και η πειθαρχία στο στράτευμα
- δ. θεωρούσε ότι οι τοπικιστικές τάσεις αποτελούσαν εμπόδιο για την οργάνωση του Αγώνα

θέσεις προκρίτων :

- α. δεν αποδέχθηκαν τις προτάσεις του Υψηλάντη
- β. ήθελαν να είναι όλοι υπεύθυνοι για όλα
- γ. συγκροτήθηκαν οι πρώτες παρατάξεις

Α' Εθνοσυνέλευση Επιδαύρου (1822) :

ο ρ ι σ μ ό ς

- α. το **«Προσωρινόν Πολίτευμα»** της Επιδαύρου, το πρώτο σύνταγμα της Επανάστασης, ψηφισμένο από την Α' Εθνοσυνέλευση, έδωσε το 1822 λύση στο πρόβλημα της ηγεσίας του Αγώνα, με τον αντιπολυταρχικό χαρακτήρα του και τη θέσπιση πολυαρχικής εξουσίας
- β. Ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος κατόρθωσε να γίνει ρυθμιστής της κατάστασης, έχοντας εξασφαλίσει για τον κύκλο του και για τους προκρίτους την εξουσία
- γ. αγνοήθηκαν ο Κολοκοτρώνης και ο Υψηλάντης
- δ. δημιουργήθηκε ρήγμα στις σχέσεις μεταξύ στρατιωτικών και προκρίτων

Β' Εθνοσυνέλευση Άστρους (1823) :

- α. στη Β' Εθνοσυνέλευση του Άστρους, το 1823, ο ανταγωνισμός για την εξουσία πήρε μεγάλες διαστάσεις
- β. συγκροτήθηκαν δύο ισχυρά κόμματα, των προκρίτων και των κλεφτοκαπεταναίων
- γ. οι πρόκριτοι υποστήριξαν ότι η ηγεσία της επανάστασης ανήκει σε εκείνους που ξέρουν να κάνουν πολιτικούς χειρισμούς
- δ. κατόρθωσαν να συγκεντρώσουν την εξουσία στα χέρια τους, καταλαμβάνοντας τις κυβερνητικές θέσεις
- ε. οι κλεφτοκαπεταναίοι είχαν αποκτήσει μεγάλη δύναμη μετά τις πρώτες πολεμικές επιτυχίες
- στ. αντέτειναν ότι η εξουσία ανήκει σ' εκείνους που διεξάγουν τον πόλεμο.
- ζ. ακολούθησε διχασμός, καθώς κυριάρχησαν
 - οι προσωπικές φιλοδοξίες,
 - το φατριαστικό και τοπικιστικό πνεύμα

Α' εμφύλιος πόλεμος (πρώτο εξάμηνο 1824):

- α.** ο διχασμός εξελίχθηκε σε εμφύλιο πόλεμο κατά το πρώτο εξάμηνο του 1824
- β.** επικράτηση των προκρίτων
- γ.** η διαμάχη τελείωσε με αμνηστία

Β' εμφύλιος πόλεμος (δεύτερο εξάμηνο 1824):

- α.** το δεύτερο εξάμηνο του 1824 δημιουργήθηκαν νέα αντιμαχόμενα στρατόπεδα, τα οποία συγκροτήθηκαν με τοπικιστικά κριτήρια
- β.** το ένα αποτελούσαν Πελοποννήσιοι πρόκριτοι και στρατιωτικοί, και
- γ.** το άλλο Υδραίιοι και Σπετσιώτες, υποστηριζόμενοι από Ρουμελιώτες οπλαρχηγούς
- δ.** πρωτοφανής σε αγριότητα, τελείωσε με νίκη των νησιωτών

δημιουργία των κομμάτων:

- α.** κατά το 1825, στο στρατόπεδο των νικητών άρχισε να διαμορφώνεται το μελλοντικό αγγλικό (υπό τον Μαυροκορδάτο) και το γαλλικό (υπό τον Κωλέττη)
- β.** γύρω απ' αυτά τα κόμματα, καθώς και από ένα τρίτο, το ρωσικό, συσπειρώθηκαν οι πληρεξούσιοι στην Γ' Εθνοσυνέλευση

στάση του Καποδίστρια απέναντι στα κόμματα:

- α.** αναγνώρισε τα τρία κόμματα
- β.** επάνδρωσε ένα συμβουλευτικό όργανο, το «Πανελλήνιον», με αντιπροσώπους και των τριών παρατάξεων, προκειμένου να εξασφαλιστεί εσωτερική ειρήνη

χαρακτήρας των τριών κομμάτων:

- α.** τα πρώτα τρία κόμματα ονομάστηκαν το καθένα (από τους αντιπάλους του) με το όνομα μίας μεγάλης Δύναμης (αγγλικό, γαλλικό, ρωσικό)
- β.** το όνομά τους υπονοούσε ότι επρόκειτο για κέντρα εξυπηρέτησης των συμφερόντων των Δυνάμεων
- γ.** έχει υποστηριχθεί ότι τον πυρήνα αυτών των κομμάτων αποτελούσαν ευνοούμενοι των ξένων προξενείων στην Οθωμανική αυτοκρατορία, γύρω από τους οποίους συσπειρώθηκαν και άλλοι, οι οποίοι προσδοκούσαν να εξασφαλίσουν μετεπαναστατικά εύκολη προσωπική ανέλιξη και προστασία από τους αντιπάλους
- δ.** η άποψη αυτή δεν επιβεβαιώνεται από τα γεγονότα
- ε.** η στάση των κομμάτων δεν διαμορφωνόταν από τις επιλογές των Δυνάμεων αλλά από τις επιδιώξεις σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετώπιζε το υπό δημιουργία κράτος, οι οποίες ήταν συχνά αντίθετες προς τις επιδιώξεις των Δυνάμεων